

ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਨਖਾਹ ਨਾਲੇ-ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਮੁੜ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨੋਟਿਸ ਪੀਰੀਅਡ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਇਪਲੇਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਿਯਮ 5 ਅਧੀਨ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। .

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਐਫ.

ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਪਾਰਕ ਐਸ.,-ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1967 ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ.

1 ਸਤੰਬਰ 1967 ਈ

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ (1951 ਦਾ XLIII) - ਐੱਸ. 109 ਅਤੇ 110—ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ—ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇ—ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ—ਕੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਧਾਰਾ 110 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ

ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਦੁਬਾਰਾ, ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 110 ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰੇਖੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ! ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਆਮ ਨਿਯਮ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕੂੜਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਾ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਦੇਰੀ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

9 ਅਗਸਤ, 1967 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ 1 ਸਤੰਬਰ, 1967 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਨ., ਗਰੇਵਰ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਅਤੇ 81 ਦੇ ਅਧੀਨ ਭਾਗ VI, ਅਧਿਆਇ II ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੂਰਬੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਜੇ.ਐਸ.ਰੇਖੀ। . ਰਜਿੰਦਰ ਸੱਚਰ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਸ. ਢਿੱਲੋਂ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਬੀ.ਐਸ. ਸ਼ਾਂਤ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ।

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਦਾ ਹੁਕਮ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-1967 ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9, 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1967 ਨੂੰ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਇੱਕ ਵੋਟਰ ਦੁਆਰਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੂਰਬੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਦੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। 5 ਮਈ, 1967 ਨੂੰ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ 8 ਮਈ, 1967 ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ 22 ਮਈ, 1967 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਤ੍ਰਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਛੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਲਈ 8 ਅਗਸਤ, 1967, 9 ਅਗਸਤ, 1967 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ 10 ਅਗਸਤ, 1967 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਦਲੀਲਾਂ ਲਈ। ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਡਾਇਟ-ਪੈਸੇ, ਪ੍ਰੋਸੈਸ-ਫੀਸ ਆਦਿ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਹੈ। ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਖੁਰਾਕ-ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, 26 ਮਈ, 1967 ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਜਾਂ ਖੁਰਾਕ-ਪੈਸਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। 8 ਅਗਸਤ, 1967 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਗਵਾਹੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 10 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਡਾਇਟ-ਪੈਸੇ ਆਦਿ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਗਵਾਹੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 20 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਡਾਇਟਮਨੀ ਆਦਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾਇਟ-ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਇਹ ਕੋਈ ਪੜਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ 25 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। 1967. ਅਤੇ ਕਿਰਿਆ ਦੀ

ਰਸਮ 9 ਅਗਸਤ, 1967 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.) ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 22 ਮਈ, 1967 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ i11 ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਹ

ਡਾਇਟਮਨੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ; ਕਿ ਉਹ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਇਆ ਸੀ; ਰਕਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬੀਮਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੇ। ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬੋਝ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅੱਜ ਤੱਕ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 110 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਅਰਥਾਤ, ਜਿੱਥੇ ਅਰਜ਼ੀ ਕਢਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸੈਂਦੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ) ਜਿਸਦੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 110 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਰਫ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਠਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੈਂਚ.

ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 109 ਅਤੇ 110 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: "109. (1) ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਛੁੱਟੀ

(2) ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮਿਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(110) (1) ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(3) ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-

(a) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਲਾਗਤ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ;

(ਬੀ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

(c) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਖੁਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਚੌਦਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪਾਰਟੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।"

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਦਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਆਰਡਰ 23, ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਅਜਿਹੇ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਨਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ [ਦੇਖੋ ਬਿਜਯਾਨੰਦ ਪਟਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਸਤਰੁਘਨ ਸਾਹੂ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਅਤੇ ਇਨਾਮਤੀ ਮੱਲੱਪਾ ਬਾਸਪਾ ਬਨਾਮ। ਦੇਸਾਈ ਬਸਵਰਾਜ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 ਐਸ.ਸੀ. 1566 ਤੇ ਪੀ. 1569

ਅਯੱਪਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (2)] ਕਢਵਾਉਣ ਅਤੇ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਐਕਟ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਕੱਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਛੋਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਖੁਦ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਚੌਦਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਆਦਿ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 116 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਕੱਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵੀ, ਮਾਮਲਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਬਿਜਯਾਨੰਦ ਪਟਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਸਤਰੁਘਨ ਸਾਹੂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ- “ਚੈਪਟਰ IV ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਸ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦੇ ਹਨ। ਹਲਕੇ ਦੀ ਜਨਤਾ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਹਨ ਨਾ ਕਿ (2) 14 ਈ.ਐਲ.ਆਰ. 296 ਤੇ ਪੀ. 311.

ਭਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਨਾਮ. ਇਸ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੋਟਰ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।" ਇਨਾਮੇਟੇ ਮੱਲੱਪਾ ਬਸੱਪਾ ਬਨਾਮ ਦੇਸਾਈ ਵਾਸਵਰਾਜ ਅਯੱਪਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਧਾਰਾ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 110 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2)। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਹ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਸੀ.ਜੇ., ਜਗਨ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਪੰਨਾ 215 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ

“ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ

(3) ਏ.ਜੇ.ਆਰ. 1954 ਐਸ.ਸੀ. 210.

ਜਿਹੜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਉੱਥੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਧਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹੀ ਭੁੱਲ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਧੂਰਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦਾ। ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੈਂਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 110 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਧਾਰਾ 110 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਧੋਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੇਗਾ, ਜੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ

ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ
ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਇਹ ਚੇਣਾਂ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਚੇਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅਧੂਰਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਸੈਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੇਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਅੰਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਸੈਕਸ਼ਨ HO ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 109 ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਪਿਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਲੋੜਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਧਾਰਾ 109 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਧਾਰਾ 110 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੈਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਦੁਬਾਰਾ, ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜੇ ਵੀ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 110 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਚੱਜਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜੇ ਕਿ ਜਿੰਨਾ

ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਪੀਵਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਧਾਰਾ 110 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.)

ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 110 ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕੂੜਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਸੇਨ ਅਤੇ ਪੇਦਾਰ ਦੇ 'ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਮਾਮਲਿਆਂ' ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕੇਸ, 1938, ਲਾਇਲਪੁਰ ਅਤੇ ਝੰਗ ਜਨਰਲ ਹਲਕੇ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।', ਪੰਨਾ 504 (3A) 'ਤੇ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ, ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਵਾਹ-ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1936 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮ 17 ਤੋਂ 21, ਭਾਗ E. ਅਧਿਆਇ III, ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਅਤੇ 110 ਦੇ ਨਾਲ ਪਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ। -

1. 7. ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ, ਜੇਕਰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਸੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

18. ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

19. ਜਦੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮਿਤੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ (3A) ਸੇਨ ਅਤੇ ਪੇਦਾਰ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਮਾਮਲੇ ਪੰਨਾ 504 'ਤੇ।

ਦਰਖਾਸਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 20. ਜੇਕਰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

21. ਜੇਕਰ ਕਢਵਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ—■

(ਏ) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਲਾਗਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ;

(ਬੀ) ਕਢਵਾਉਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਰਾਜਪਾਲ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ

(c) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਖੁਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਚੌਦਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪਾਰਟੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਨਿਯਮ 6 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਠੀਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।" ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

"ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਛੁੱਟੀ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਿਯਮ 20, ਭਾਗ E, ਚੈਪਟਰ HI, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1936 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇਕੋ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ, ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ

ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕੋ ਇਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਲਗਭਗ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਪਲੱਸਡ ਪਾਇਆ। ਵਾਪਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇਰ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਜਿਸਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ੰਕਾ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਉਦੋਂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਉਥੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ:

-

“ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਨੂੰ ਪੱਕਾ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜੋ ਉਸਨੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਡਿਵਾਈਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰੇ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਹੈਮੰਡ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, 1920 ਵਾਲੀਅਮ I. ਪੰਨਾ 93(3B) ਵਿੱਚ ਦਰਭੰਗਾ (ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ) ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਥੇ, ਪੰਨਾ 94 'ਤੇ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਪਹਿਲੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਸੁਣਵਾਈ 12 ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। (3 ਬੀ) ਹੈਮੰਡਜ਼ ਰਿਪੋਰਟਸ ਆਫ਼ ਦੀ ਇੰਡੀਅਨ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, 1920, ਵਾਲੀਅਮ I, ਪੰਨਾ 93।

ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾ, ਜਿਸਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 37 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਦਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ।

ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕੇਸ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਸੈਂਟੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਦਿ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ, ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਕ ਧਿਰ ਸੀ: ਸ਼ਿਵ ਦਿਆਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤੇਗ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਉੱਥੇ ਹੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੈਂਟੇਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਹ ਕੰਮ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੈਂਟੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਪੰਨਾ 365 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪੂੰਜੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਂਬਰ ਸ੍ਰੀ ਪਰਮਾ ਨੰਦ ਸਚਦੇਵਾ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ-•

“ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਨੂੰਨ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਢਵਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ (ਸੈਕਸ਼ਨ 110) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਸੈਂਟੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ (4) 6 ਈ.ਐਲ.ਆਰ., 346.

ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.) ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਸੈਂਦਾ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਕਦੋਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਖਾਸ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਧਿਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਰਾਹੀਂ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਅਤੇ ਡਾਇਟਮਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ 22 ਮਈ, 1967 ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ-ਪੈਸੇ ਤਿੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ। 22 ਮਈ, 1967 ਦੇ ਦਿਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਫੀਸ ਅਤੇ ਡਾਇਟ-ਪੈਸੇ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕੋਰਮੀ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਅਤੇ ਡਾਇਟਮਨੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਦਸ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ। ਉਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਫੀਸ ਅਤੇ ਡਾਇਟ-ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿਚ ਵਾਜਬ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜਿਸਦੀ 25 ਜੁਲਾਈ, 1967 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬੋਝ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਵੱਡਾ ਪੁੱਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। 22 ਮਈ, 1967 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ 8 ਅਗਸਤ, 1967 ਅਤੇ 25 ਜੁਲਾਈ, 1967 ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਪੂਰੇ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਅਥਾਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬੀਮਾਰ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਰਕਮ ਭੇਜਣ ਲਈ

ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਫੀਸ ਅਤੇ ਡਾਈਟ-ਪੈਸਾ ਪਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵੀਹ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਸਬੂਤਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਸਿਰਫ ਜੁਬਾਨੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਦਰਖਾਸਤ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ

ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਰ ਕੰਮ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਉਹਨਾਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਤੀਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸਨੇ ਕਢਵਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾਇਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਹੱਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਰ ਮੌਕਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਾ ਕੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨਾਲ। ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। 1. ਇਸਲਈ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 200. ਕੇਸ ਹੁਣ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਵਾਪਸ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਛੁੱਟੀ 'ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖਾਸ ਵਿਗਾੜਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਦੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਹਾਰ ਜਾਣਗੇ।

ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.) ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 109 ਅਤੇ 110 ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 112 ਅਤੇ 116 ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਮੌਤ ਜਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਤ ਅਚਾਨਕ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਕਾਰਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਵੀ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗੇ। . ਉਸ ਲਈ ਦੋ ਕੋਰਸ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 109 ਅਤੇ 110 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਾਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ-ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 9 ਜਾਂ ਆਰਡਰ 17 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦਾ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਚ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਕੋਲ ਵਿ.

ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (5), ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡਣ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਾਂਵਾਲੀਆ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਬਿਕਰਮ ਦੇਵ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (6) ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ। ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਲਾਲ-ਮੰਨਲਾਲ ਬਨਾਮ ਨੰਦਰਾਮਦਾਸ-ਦਵਾਰਕਾਦਾ (7) ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ, ਅਦਾਲਤ ਆਰਡਰ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਜਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (8) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇੱਕ ਆਮ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਈਆਂ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਸਰਮਾ (9) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਲੇੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੇਝ ਉਸ 'ਤੇ ਹੈ ਜਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਸ ਧਿਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 87 ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾਰਵਿਜ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਭਗ ਮਾਵ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਹੈ। 1908, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ। ਸਮਾਨ

(5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਜੇ ਐਂਡ ਕੇ 25.

(6) ਏ.ਟੀ.ਆਰ. 1965 ਪੈਟ. 378.

(7) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਮ.ਪੀ. 260.

(8) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਏ. 450

(9) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਸਾਰੇ. 181.

1966 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 90(1) ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਮੈਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟਨਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੇਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਨਾ ਚੁਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 87 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦਾ ਹੁਣ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਕੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਿਦਾਇਤੁੱਲਾ ਸੁੰਦਰਲਾਲ-ਮੰਨਲਾਲ ਬਨਾਮ ਨੰਦਰਾਮਦਾ ਅਤੇ ਦਿਵਾਰਕਾਦਾਸ (7) ਵਿੱਚ ਸੀ.ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ), ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ: - “ਹੁਣ ਐਕਟ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਵੈ-ਸਿੱਧ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵੀ 9 ਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਨਵਾਂ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸੰਗਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 109 ਅਤੇ 110 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 109 ਅਤੇ 110 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਕਢਵਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 109 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਵਾਪਸ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਹੈ

ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 110 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈਂਦੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ। ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਖੁਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪਾਰਟੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। ਧਾਰਾ 111 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਦੋਂ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਤੱਥ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ. ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਖੁਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਜੀਬ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਏ ਬਿਨਾਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ - ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 109 ਤੋਂ 111 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ - ਇਹ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਐਖਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਇਕ ਰਾਹ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਉਸ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇੱਛਾ, ਮਜ਼ਾਕ ਅਤੇ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਚੋਣ ਟਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਚੱਲਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਜੀ. ਡਾ: ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.) ਨੇ ਸੂਓ ਮੋਟੂ ਜਾਂ ਕੀ ਕੋਈ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਸਨ [ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਐਮ.ਆਰ. 1948 (ਐਸ.ਐਨ.ਪੀ.) 307 ਦੇਖੋ]: ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇ। ਪਰ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸਬੂਤ ਜੋੜਨ ਦਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੈਰ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਕੱਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ. ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੂਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਬਦਲ ਲੈਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ। ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ। ਜਿਲਦ 14. ਪੰਨਾ 289 290 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ। ਜੇਕਰ ਚੋਣਾਂ

ਵਿੱਚ ਅਸੁੱਧਤਾ ਦੇ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ.

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੁਝ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ। ਇਹ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਭਿਆਸ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਉਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਖੁਦ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਹਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ! ਇੱਕ ਬੈਰਿਸਟਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਤੇ। ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਚੋਣ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੌਤਿਕ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚੋਣ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ। , ਅਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਣ ਲਈ। ਪੰਨਾ 291 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਬੂਤ ਮੰਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ, ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਇਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਖੁਦ ਬੁਲਾਵੇ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਏਜੰਸੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥਕ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਗਾੜ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110 ਦੇ ਤਹਿਤ - ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ

ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਹੈ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਬਚੀਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.)
ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਪਸ ਪਰਤਿਆ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ
ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜ਼ਮੀਨ

ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈਂਦੇਬਾਜ਼ੀ ਬਲਦ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਇੰਨੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੈਂਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹ, ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇਣ ਲਈ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸ ਪਰਤਿਆ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਮਾਮੂਲੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਲਪਨਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਸ ਭੌਤਿਕ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਖੋਦ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਪਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੇਕਰ ਉਚਿਤ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬੇਦਾਅਵਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਹੈ

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ. ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੈਂਦੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ "ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜਾਂ ਹਰੇਕ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਗੈਰ-ਸਾਬਤ" ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਕਢਵਾਉਣ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਦੇ ਸਮਾਨ ਗੈਰ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਾ 110 ਅਤੇ 116 ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਕੁਝ ਮਾਪ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.-ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ., ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜੇੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 200।'

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ / ਆਈ. ਐਨ ਗਰੇਵਰ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਇਆ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ,]]।

ਉਮਰਾਓ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਬਾਰਬਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1967 ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 28.

19 ਸਤੰਬਰ 1967 ਈ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950) - ਕਲਾ. 191-- ਪੰਚਾਇਤ ਸਮੀਊ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਕਸਾਰ ਭੱਤਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। 100 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ-ਕੀ ਕੋਈ ਲਾਭ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ-ਅਜਿਹਾ ਦਫ਼ਤਰ-ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਲੇਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਐਕਟ 1961)--Sj. 95 ਅਤੇ 115--ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ (ਭੱਤੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ) ਨਿਯਮ, 1961 ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1965 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ--ਨਿਯਮ 3 ਤੋਂ 6--ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੱਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ--ਕੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1961 ਅਤੇ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ [ਹਾਏ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ (ਭੱਤੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ) ਨਿਯਮ] ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤੇ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਮਾਊਂਟ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

Translator Sawan Khosla

(ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇ ਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪਰਮਾਣਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।)